

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6CoCsp/3/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120350274
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2022:6120350274.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovej a sudkýň JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a JUDr. Ingrid Doležajovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35724803, zastúpený advokátskou kanceláriou Remedium Legal s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53255739, proti žalovanému: I. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XX, D., o zaplatenie 2.147,20 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu v Nitre zo dňa 02. 08. 2021 č. k. 10Csp/208/2020-96 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu a žalovanému nepriznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Home Credit Slovakia, a.s. a žalovaný uzatvorili dňa 30. 06. 2016 zmluvu, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver 3.200,- eur, ktoré mal splácať v 84 splátkach za dohodnutú odplatu 18,41 % s mesačnou splátkou 68,72 eur, RPMN 20,20 %, priemernou RPMN 15,19 % a celkovou čiastkou splatnou žalovaným 5.772,48 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok z 25. 04. 2019 bolo preukázané, že pohľadávka bola z veriteľa postúpená na žalobcu. Po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 497 a 499 Obchodného zákonníka, ako aj ust. § 52 ods. 1, 3 a 4, § 53 ods. 1 až 3 a 5, § 53 ods. 6 OZ. Predmetný úver považoval za spotrebiteľský, na ktorý sa vzťahuje aj zákon č. 129/2010 Z. z., ako aj ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ. Keďže ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa malo vykonať v splátkach, mohol si veriteľ právo na predčasné vrátenie celého úveru uplatniť po splnení podmienok určených v § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ. Žalobca v konaní nepreukázal, že by jeho právny predchodca upozornil žalovaného ma možnosť požadovať predčasné vrátenie celého úveru, pretože nepreukázal, že by upozornenie z 27. 02. 2018 malo možnosť dostať sa do dispozičnej sféry žalovaného. Ak by aj žalobca preukázal, že žalovaného upozornil, tak veriteľ mohol podľa § 565 posledná veta OZ právo na predčasné vrátenie celého úveru použiť len do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky, hoci v upozornení nie je uvedené, pre ktorú splátku veriteľ uplatnil právo na vrátenie úveru, keďže upozornenie bolo vyhotovené dňa 27. 02. 2018, je logické, že to bolo najneskôr pre splátku splatnú 15. 02. 2018. Veriteľ si pre toto právo mohol uplatniť do splatnosti splátky splatnej 15. 03. 2018. Toto právo si uplatnil až 20. 04. 2017, z čoho vyplýva, že ho nerealizoval v súlade s druhou vetou ust. § 565 OZ. Pohľadávka preto nebola v čase postúpenia v celom rozsahu splatná, a pretože je možné postúpiť iba splatnú pohľadávku, bola pohľadávka postúpená na žalobcu v rozpore so zákonom absolútne neplatne podľa § 39 OZ. Žalobca preto nie je v konaní aktívne vecne legitimovaný na jeho vymáhanie a súd žalobu v celom rozsahu zamietol pre nedostatok aktívnej legitimácie. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a úspešný žalovaný by mal nárok na

náhradu trov konania, keďže mu v konaní žiadne trovy nevznikli, súd mu ich náhradu proti žalobcovi nepriznal.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním žalobca a domáhal sa jeho zmeny tak, že žalobe bude v celom rozsahu vyhovieť, prípadne v zmysle ust. § 389 ods. 1 CSP vec zrušená a vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V dôvodoch svojho odvolania uviedol, že odvolanie podáva v zmysle odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP. Namietal, že splnil podmienky v zmysle § 53 ods. 9 OZ v spojení s ust. § 565 OZ. Žalovaný bol pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru vyzývaný k úhrade omeškaných splátok, a to okrem výzvy zo dňa 27. 02. 2018 aj podaním zo dňa 19. 04. 2018 označeným ako výzva k splateniu celého úveru, ku ktorému pripojil aj kópiu doručky a ktorým bol taktiež postupom vyzvaný na zaplatenie pohľadávky a zároveň upozornený na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ k lehote nie kratšej ako 15 dní. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoCsp/6/2021. Tieto skutočnosti žalovaný pritom žiadnym spôsobom kvalifikovane nepoprel. Na základe uvedeného považuje žalobca za nesporné, že postupca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru v súlade so zákonom a súd prvej inštancie vecne správne právne posúdil, pokiaľ uzavrel, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru bolo neplatným právnym úkonom. Poukázal na rozhodnutia viacerých krajských súdov, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 12CoCsp/40/2020, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17CoCsp/17/2020, Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 43CoCsp/40/2020, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9CoCsp/81/2020, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 3Co/84/2019 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 11Co/349/2019. Nestotožňuje sa s právnym názorom súdu, podľa ktorého v zmysle ust. § 53 ods. 9 OZ je na splnenie predpokladov podľa takto ustanovenia potrebné, aby bol dlžník vyzvaný na úhradu nezaplatených splátok, s ktorou je v omeškaní viac ako tri mesiace, pričom k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti môže dôjsť len do splatnosti nasledujúcej splátky, po splatnosti ktorej sa výzva postupcu v zmysle § 53 ods. 9 OZ stáva bezpredmetnou. Súdom uplatnený výklad ust. § 53 ods. 9 OZ je nelogický a v bežnej situácii nerealizovateľný. Záverom uviedol, že postupca na základe oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 06. 05. 2019 podľa ust. § 526 OZ oznámil žalovanému, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok uzatvorenej dňa 29. 04. 2019 postúpil pohľadávku uplatňovanú v tomto konaní na postupníka - žalobcu. Zmluva o postúpení pohľadávok nebola nikdy súdom vyhlásená za neplatný právny úkon a nemožno tak ani nazerať. Závery súdu prvej inštancie sú tak v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ktoré zastali ten názor, že ani prípadná (domnelá) neplatnosť postúpenia pohľadávky nemá vo vzťahu dlžník veriteľ (postupník) žiadnu relevanciu ohľadom aktívnej vecnej legitímácie postupníka na uplatňovanie pohľadávky a neplatnosť postúpenia možno riešiť len medzi postupcom a postupníkom - keďže postúpenie pohľadávky nemá okrem zmeny veriteľa predlžníka prakticky žiadny význam. Vzhľadom k uvedenému zastal názor, že mu vznikol nárok na úhradu uplatnenej sumy spolu s príslušným úrokom z omeškania. Pokiaľ ide o otázku aktívnej legitímácie žalobcu - predmetnú skutočnosť žalobca preukázal predloženým oznámením o postúpení pohľadávky zo strany postupcu, ako aj zmluvou o postúpení pohľadávok spolu s príslušnou časťou prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok.

3. Žalovaný sa k odvolaniu nevyjadril.

4. Krajský súd Nitra ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len CSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a 380 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) a podala ho strana, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, preto ho v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. V súdnej veci sa žalobca domáhal zaplatenia žalovanej istiny z titulu zmluvy o spotrebiteľskom úvere - hotovostný úver a revolvingový úver, ktorú uzatvoril dňa 30. 06. 2016 so žalovaným a na základe ktorej zmluvy bola žalovaná poskytnutý úver vo výške 3.200,- eur, ktorú mal splácať v 84-mesačných splátkach po 68,72 eur, dohodnutá ročná úroková sadzba bola 18,41 eur, RPMN 20,20 %, odplata 18,41 %, priemerná hodnota RPMN 15,19 % a celková čiastka splatná spotrebiteľom tak predstavovala sumu 5.772,48 eur. Súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že žalobca v konaní nepreukázal, že by jeho právny predchodca upozornil žalovaného na možnosť požadovať predčasné vrátenie celého úveru. Uviedol, že upozornenie zo dňa 27. 02. 2018 sa nedostalo do dispozičnej sféry žalovaného. S takýmto právnym posúdením sa odvolací súd stotožňuje.

6. Podľa § 565 OZ, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky.

7. Podľa § 53 os. 9 OZ, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť podľa § 565 OZ najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

8. I keď vychádzajú z platnej právnej úpravy, dlžník je v zásade povinný plniť celý dlh jednorazovou dohodou dlžníka a veriteľa alebo rozhodnutím súdu môže byť založené i plnenie dlhu v splátkach. Pri splnení v splátkach ide vlastne o dvojakú dobu splatnosti, keďže jednak je stanovená doba plnenia (splatnosti jednotlivých splátok) a súčasne je určená i splatnosť celej pohľadávky. Ak dlžník plnil v splátkach nezaplatenie jednej alebo viacerých splátok v čase ich splatnosti, nespôsobuje bez ďalšieho splatnosť celého dlhu. Každá zo splátok totiž predstavuje samotný dlh, ktorý veriteľ môže samostatne uplatňovať na súde. Súčasťou podmienok splatnosti jednotlivých splátok môže byť i určenie, že pre nesplnenie niektorej splátky je veriteľ oprávnený žiadať celý zvyšok pohľadávky naraz (§ 565 OZ). Ide tu tak o podmienenú výhodu splácať dlh v splátkach, ktorá spočíva v tom, že dlžník dodrží splátky. Ak dlžník nedodrží dohodu o včasnom splnení dohodnutých splátok alebo súdne rozhodnutie o povolení splátok, stráca výhodu splátok za predpokladu, že veriteľ požiadala o zaplatenie celej pohľadávky, resp. nezaplateného zvyšku pohľadávky naraz. Uplatnenie práva na zaplatenie celej pohľadávky je v právomoci veriteľa, ktorý toto právo môže, ale nemusí uplatniť. Stratu výhody splátok musí veriteľ dlžníkovi oznámiť, prípadne i uplatniť na súde podaním žaloby. Splatnosť celej pohľadávky tak nenastala priamo zo zákona, ale záleží na veriteľovi, či toto právo uplatní, teda či vyzve dlžníka na zaplatenie celého zvyšku dlhu. Toto svoje právo požadovať zaplatenie celej pohľadávky z dôvodu straty výhody splátok je časovo obmedzené tak, že veriteľ ho môže použiť najneskôr do splatnosti najbližšej ďalšej splátky. Ust. § 565 OZ o strate výhody splátok je modifikované vo vzťahu k plneniu zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach od 01. 11. 2008, kedy nadobudol účinnosť zákon č. 379/2008 Z. z. tak, že veriteľ je v prípade nesplnenia niektorej splátky oprávnený požadovať od dlžníka zaplatenie celého zvyšku pohľadávky najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

9. Podmienkou účinnosti výzvy na zaplatenie celej pohľadávky je, že veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ je teda podmienená aj tým, aby veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Ak je táto podmienka splnená, môže dôjsť k zosplateniu úveru. Súd má ex offio skúmať v spotrebiteľskej zmluve, či vyššie uvedené podmienky boli splnené, či dodávateľovi vzniklo právo na predčasné zosplatenie úveru a skúmať, či bolo predčasné zosplatenie úveru v zmluve dohodnuté a či bolo dohodnuté aj platne. Právo veriteľa na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru nemusí byť upravené priamo v texte zmluvy, postačuje, ak je uvedené v obchodných podmienkach, na ktoré zmluva výslovne odkazuje a súčasne je zmluva podpísaná. V prípade spotrebiteľských záväzkov ide o dva rôzne právne úkony veriteľa, a to upozornenie na uplatnenie práva veriteľa podľa § 53 ods. 9 OZ a samotná žiadosť o zaplatenie celého dlhu pre omeškание so zaplatením splátky. Podmienkou riadneho zosplatenia dlhu je jej riadne doručenie oboch prejavov vôle veriteľa dlžníkovi.

10. Po preskúmaní odvolací súd z obsahu spisu zistil, že žalobca spolu so žalobou predložil výzvu k splateniu celého dlhu zo dňa 19. 04. 2018, kde vyzýval žalovaného, aby zaplatil dlžnú čiastku vo výške 3.226,77 eur do 15 dní odo dňa výzvy a oznámenie o postúpení pohľadávky zo dňa 06. 05. 2019. Až v priebehu konania vo svojom vyjadrení predložil aj upomienku - upozornenie pred zahájením vymáhania celého úveru zo dňa 27. 02. 2018, adresovanú žalovanému, kde žiada zaplatiť čiastku vo výške 329,88 eur so splatnosťou ihneď, pretože v prípade ďalšieho omeškania bude bez ďalšieho upozornenia požadovať okamžité splatenie celého zostatku úveru vo výške 4.796,68 eur. K tejto upomienke priložil i podací hárok, kde bola zásielka žalovanému doručovaná dňa 09. 05. 2019. Súd prvej inštancie správne konštatoval, že žalobca nepreukázal, že by toto upozornenie sa bolo dostalo do dispozičnej sféry žalovaného. Aj keď žalobca predložil podací hárok zo dňa 09. 05. 2019, je zrejmé, že výzva k splateniu celého úveru bola adresovaná ešte 19. 04. 2016, k čomu predložil žalobca podací hárok zo dňa 23. 04. 2018. Ak teda k uvedenej upomienke predložil podací hárok zo dňa 09. 05. 2019, toto upozornenie mu bolo doručované až po údajnom zosplatení úveru. Súd prvej inštancie správne pri doručovaní

poukázal na ust. § 45 ods. 1 OZ, podľa ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď k nej dôjde. Účinnosť adresovaný jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície. Slovné spojenie „dostane do sféry jeho dispozície“ nemožno vykladať v zmysle procesných predpisov. Je ním treba rozumieť konkrétnu možnosť neprítomnej osoby, oboznámiť sa s jej adresovaným právnym úkonom. Adresát úkonu musí nadobudnúť objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom zásielky. Žalobca v konaní nepreukázal, že by toto upozornenie zo dňa 27. 02. 2018 bolo doručované žalovanému. Na toto jeho tvrdenie nepredložil žiaden listinný doklad. Ak mu bolo doručované až 09. 05. 2019, logicky z toho vyplýva, že z jeho strany nedošlo ku kvalifikovanej výzve predtým, ako došlo k zosplatneniu úveru. Ako vyššie konštatoval odvolací súd, podmienkou riadneho zosplatnenia dlhu je riadne doručenie oboch prejavov vôle veriteľa dlžníkovi. Keďže tento prejav veriteľa dlžníkovi došiel do sféry jeho dispozície, je nutné konštatovať, že neboli splnené podmienky pre zosplatnenie dlhu. Je možné súhlasiť s názorom súdu prvej inštancie, že pohľadávka v čase postúpenia nebola splatná, a preto ju právny predchodca nemohol postúpiť na žalobcu a tento nie je vo veci aktívne vecne legitimovaný na jej vymáhanie. Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil i v časti o nároku na náhradu trov konania.

11. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP a úspešnému žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli, čím bol dôvod na aplikáciu článku 4 CSP.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je
a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).